

UP1: 05-29-1-993/22
Sarajevo, 31.01.2023.

Na osnovu čl. 46. stav (3) tačka d) i 49. st. (1) i (2) Zakona o komunikacijama („Službeni glasnik BiH“, br. 31/03, 75/06, 32/10 i 98/12), člana 41. Pravilnika o postupku rješavanja povreda uslova dozvola i propisa Regulatorne agencije za komunikacije („Službeni glasnik BiH“, broj 77/21), a u vezi sa čl. 5., 9., 13., 18. Pregleda povreda i odgovarajućih kazni koje izriče Regulatorna agencija za komunikacije („Službeni glasnik BiH“, broj 8/17), rješavajući po službenoj dužnosti, u postupku protiv FACE d.o.o. Sarajevo – FACE TV radi utvrđivanja kršenja odredbi Kodeksa o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija („Službeni glasnik BiH“, br. 3/16 i 34/21), generalni direktor Regulatorne agencije za komunikacije donosi:

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da je FACE d.o.o. Sarajevo – FACE TV prekršila odredbe člana 3. stav (4) i (5) (*Osnovni principi*) Kodeksa o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija.
2. Za utvrđeno kršenje iz tačke 1. dispozitiva ovog rješenja izriče se novčana kazna u iznosu od 15.000,00 KM (petnaest hiljada konvertibilnih maraka).
3. Nalaže se FACE d.o.o. Sarajevo – FACE TV da na ime učinjenog prekršaja plati novčanu kaznu u iznosu od 15.000,00 KM (petnaest hiljada konvertibilnih maraka), koju je dužna da plati u roku od 15 dana od dana prijema ovog rješenja na račun Regulatorne agencije za komunikacije: 161000033470055, kod Raiffeisen Bank dd Bosna i Hercegovina.
4. U slučaju nepostupanja po nalogu iz tačke 3. dispozitiva ovog rješenja, dužnik se obavezuje da povjeriocu, pored iznosa utvrđenog glavnog duga, isplati i zakonsku zateznu kamatu na iznos glavnog duga prema Zakonu o visini stope zatezne kamate, počev od dana izvršnosti ovog rješenja.
5. Nosiocu FACE d.o.o. Sarajevo – FACE TV dozvole stavlja se na znanje da svako ponovljeno kršenje odredbi relevantnih pravila i propisa Agencije može rezultirati izricanjem strožije sankcije.
6. Žalba ne odlaže izvršenje ovog rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Regulatorna agencija za komunikacije (Agencija) je, po službenoj dužnosti u skladu sa odredbom člana 30. Pravilnika o postupku rješavanja povreda uslova dozvola i propisa Regulatorne agencije za komunikacije (Pravilnik), provela preliminarni postupak u okviru kojeg je izvršena analiza programa „Centralni dnevnik sa Senadom Hadžifejzovićem“ emitovanog dana 29.10.2022. godine. Analizom predmetnog programa konstatovano je da je, prilikom gostovanja g. Dušana Janjića, u dijelu predmetne emisije koji počinje na 1:28:22 emitovan sljedeći sadržaj:

Voditelj: „Kada govoriš da je Dodik, kako si rekao, lutajući dron, bajraktar, itd, i da je opasan kao takav i da može da izazove sukobe i u BiH i u Srbiji i da naštetiti Srbiji, zar ne misliš da bi Vučić trebao

da reaguje, kako, šta ja znam, da ga smiri, da ga smijeni, ali i da reaguje neko sa zapada, Evropa nikakva, njemačku ulogu si objasnio, ali Amerika. Dakle, da li bi trebalo da ga se šta, kako, „smijeni, smiri, ubije“.

Dopisom Agencije od 31.10.2022. godine, od navedene tv stanice traženo je dostavljanje snimka predmetne emisije i izjašnjenje o spornom dijelu programa, koje je pravovremeno dostavljeno 02.11.2022. godine. U izjašnjenju tv stanica osporava analizu Agencije, navodeći da se radi o netačnom navodu koji „predstavlja grubu, drsku laž i bezočni, sramni falsifikat“ te da se „cjelokupna bosanskohercegovačka i svjetska javnost uvjerila da je navod koji je označen citatom sramni falsifikat“ ne navodeći pri tom koji termin je zapravo upotrijebljen. S tim u vezi, a s obzirom na različita tumačenja spornog dijela emitovanog sadržaja, Agencija se dana 03.11.2022. godine obratila Agenciji za forenzička ispitivanja i vještačenja Bosne i Hercegovine (AFIVBiH) sa zahtjevom za stručno mišljenje/vještačenje audio zapisa koji je dostavila FACE TV, snimka Agencije i uporednu analizu rezultata vještačenja oba snimka.

Dana 28.11.2022. godine, AFIVBiH je dostavila Izvještaj o vještačenju u kojim je konstatovano: *Prema vrijednostima i raspodjeli formanta može se reći da govornik najvjerojatnije izgovara „smjeni-smiri-um...“, te zbog preklapanja glasa drugog govornika nismo u mogućnosti izvršiti formantnu analizu treće riječi do kraja. U cilju boljeg razumijevanja govornog signala, analizirani audio snimak je preslušavan i ustanovljeno je da je dobrog kvaliteta sa preklapanjem govora dva govornika u jednom dijelu snimka. Da bi se poboljšao kvalitet audio snimka korišten je specijaliziran softver „Sound Cleaner“ te kombinacijom određenih filtera u ovom softveru govorni signal je pojačan, te je djelimično popravljena razumljivost, ali je i nakon izvršenog filtriranja govorni signal djelimično ostao nerazumljiv u dijelu gdje se govornici preklapaju*

Imajući u vidu navedeni Nalaz u kojem je dato mišljenje da na dostavljenim snimcima nisu evidentirane različitosti u sadržaju spornog dijela snimka, te da govornik najvjerojatnije izgovara „ smjeni-smiri-um...“, ali da se zbog preklapanja glasa drugog govornika nije mogla izvršiti formantna analiza treće riječi do kraja, Agencija nije mogla pouzdano utvrditi da je u predmetnom programu izgovorena riječ „ubiti“, slijedom čega je zaključeno da nema osnova za pokretanje glavnog postupka protiv FACE TV u vezi sa emitovanim programom „Centralni dnevnik sa Senadom Hadžifejzovićem“ od 29.10.2022. godine.

Agencija je, dalje, u okviru redovne nadležnosti provjere poštivanja pravila i propisa Agencije, između ostalog, po službenoj dužnosti na osnovu snimaka koje posjeduje sačinila analizu programa „Centralni dnevnik sa Senadom Hadžifejzovićem“ koji je FACE TV emitovala dana 4.11.2022. i dana 5.11.2022.

U emisiji „Centralni dnevnik sa Senadom Hadžifejzovićem“ od 4.11.2022, jedna od centralnih tema je bila postupak koji je Agencija pokrenula protiv FACE TV, a u vezi sa izdanjem pomenute emisije koja je emitovana 29.10.2022. Na temu postupka Agencije voditelj je, između ostalog, razgovarao sa bivšim direktorom Agencije, zatim je objavljen sadržaj dopisa koji je Agencija u vezi sa predmetnim postupkom vezano za emisiju od 29.10.2022. uputila FACE TV, te su u sklopu ovog dijela emitovana mišljenja i reakcije domaćih političara, novinara, javnih ličnosti, kulturnih i sportskih radnika i udruženja i građana. U odjavi emisije voditelj *Centralnog dnevnika*, obračavajući se u formi komentara javnosti povodom postupka koji je Agencija pokrenula protiv FACE TV, a koji je izazvao brojne reakcije u društvu, urednik i voditelj emisije, između ostalog, je izjavio: „*To je moj, naš posao. Draškaću ih dok sam živ. Cijeli život govorim javno uživo umiriti. Ne izvinjavam se. **Jebite se**, Draško, Dodik, Bakir, Dragan, ostali“.*

Nastavno na navedenu temu, FACE TV je narednog dana u emisiji „Centralni dnevnik sa Senadom Hadžifejzovićem“ od 5.11.2022. u okviru rubrike „Specijal“ prenijela mišljenja različitih sagovornika na temu postupka koji je Agencija pokrenula protiv FACE TV, dok je u odjavi emitovanja predmetne rubrike voditelj nakon razgovora sa gostima izjavio: „*Poštovani gledaoci, da zaključimo, **treba ga ubiti...Hadžifejzovića**“.*

Agencija je dana 28.11.2022. godine, uputila dopis FACE TV u kojem je istaknuto da izvještavanje na navedenu temu i javno tematiziranje i kritiziranje postupka koji vodi Agencija u slučaju emitovanja „Centralnog dnevnika sa Senadom Hadžifejzovićem“ od 29.10.2022., nije sporno sa aspekta poštivanja pravila i propisa Agencije, ali da je upotreba navedenih termina (bold citat) u javnom prostoru, upitna sa stanovišta obaveze nosilaca dozvole u pogledu poštivanju osnovnih principa i programskih standarda koji su određeni Kodeksom o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija (Kodeks), te obaveze osiguranja, između ostalog, i općeprihvaćenih standarda pristojnosti u programskim sadržajima.

S tim u vezi Agencija je pozvala FACE TV da se izjasni u vezi sa upotrebom navedenih termina u javnom prostoru na koji je FACE TV odgovorila dopisom dana 12.12.2022. godine.

U odgovoru FACE TV ističe:

„...Kao i druge medijske kuće, i sebe vidimo kao važnog učesnika u raspravama o temama od javnog interesa a što samo po sebi predstavlja i pravo i obavezu da postupamo upravo na način koji će doprinijeti stvaranju ozračja u kojem će se svakome pružiti garancije određene čl. 10. Evropske konvencije o ljudskim pravima. To pravo, naravno, sagledavamo i u svjetlu odgovornosti koje ono nosi sa sobom i to uz potpuno poštivanje standarda da sloboda govora može i treba biti ograničena samo kada je to neophodno i nužno u demokratskom društvu. Da li mi trenutno živimo u takvom društvu sasvim je drugo pitanje, ali je neupitno da takvom društvu moramo težiti. Sve što radimo i govorimo je isključivo vođeno tim kriterijom i sasvim smo sigurni da ono što je, kako se to i navodi Vašem dopisu, bold citat potpada u granice slobode govora koje se ne mogu ograničiti ili sancionisati jer to nije neophodno ili nužno u demokratskom društvu. U tom smislu želimo istaći da se Centralni dnevnik od 04. i 05.11.2022.g. ne mogu posmatrati izolovano od svega što se događalo i događa nakon tog programa emitovanog 29.10.2022.g. Riječi koje su bold citat kao i sve što je Senad Hadžifejzović rekao od 29.10.2022.g, do dana ovog dopisa je neupitno povezano i predstavlja konstantno ukazivanje na napad i pritisak bez presedana na našu televiziju i njega samoga. Svrha tih napada je da se i nama i njemu uskrati pravo na slobodu govora i da se njemu kao novinaru, a nama kao medijskoj kući onemogućiti da budemo novinari, a time i da vršimo našu ulogu koja se u demokratsko društvu naziva watchdog. Ti napadi koji nisu samo u javnom prostoru već zađiru u sferu privatnog a i egzistencijalnog su takvog intenziteta da je sasvim jasno da im je cilj da nas se potpuno uguši. Ne želimo u ovom dopisu detaljnije elaborirati o motivima za takve napade i njihovim posljedicama (a možda bismo trebali) ali ih želimo podcrtati i staviti u kontekst riječi koje je Senad Hadžifejzović rekao u Centralnim dnevnicima koje pominjete u dopisu. Sintagma jebite se, stoga, ne može biti cijenjena isključivo u jezičkom smislu u odnosu na (ne)pristojnost u javnom prostoru. Bitno je skrenuti pažnju i na riječi koje se prethodile toj sintagmi na koje se ukazuje i u Vašem dopisu i kojima Senad Hadžifejzović upravo potencira posao kojim se i on i mi bavimo: To je moj, naš posao, Draškaću ih dok sam živ ...Jebite se!

Ne radi se o pukom i nepotrebnom larpurlartizmu već o poruci onima koji njega i nas žele u svakom smislu, pa i fizičkom, jednostavno eliminisati. Poruka je to da se onemogućiti da ga se onemogućiti da iznosi svoje mišljenje, a na što kao novinar ne samo da ima pravo već mu je to i obaveza. Ne može se, prema tome, „jebite se“ svesti na nepristojnost iz objesti već je to ukazivanje da se sloboda govora ne može i ne smije ograničavati ili gušiti. Može se reći da „jebite se“ u tom kontekstu zapravo znači non pasaran, neće vam proći to što radite, nećete me ugušiti. I u svakodnevnom govoru ta sintagma znači upravo to, odnosno to kažete nekome ko vas maltretira i ponižava i kome želite na nedvojben način ukazati da ga se ne bojite i da vas pusti na miru. Ako se te riječi sagledaju na takav način, onda se ne

može raditi o nepristojnosti neprimjerenom javnom prostoru. Senad Hadžifejzović je novinar takvog kredibiliteta da ga niko ne može smatrati nepristojnim. To svakako nije zanemarljivo u pogledu kako je prosječni gledalac mogao shvatiti i prihvatiti riječi koje je izgovorio Senad Hadžifejzović a koje riječi i nisu bile upućene takvim gledaocima ili slušateljima već samo onima koji ga beskrupulozno napadaju. Naš je argument da je primjenjujući standard vaganja javnog interesa, a što je općeprihvaćeni standard, kontekst u kojem je Senad Hadžifejzović izrekao navedenu sintagmu, preovlađuje eventualno jezičko tumačenje te sintagme. Upravo je taj kontekst od neupitnog javnog interesa u smislu zaštite

slobode govora i svih okolnosti u kojima se nalazimo i mi i on. Istovjetno, i riječi treba ga ubiti ...Hadžifejzovića koje je naknadno izgovorio Senad Pećanin su ironični vapaj koji je rezultat apsurdne situacije u kojoj se Senada Hadžifejzovića ne samo optužuje, nego mu je već i presuđeno za nešto što uopšte nije rekao. To je upravo i bila tema Specijala. Ne može biti dileme da jedan Senad nije mislio na bilo koga drugog osim na drugog Senada i samo se na njega može odnositi riječ ubiti. Naravno, sve to prenesenom smislu da sve što se događa zapravo ima za cilj da ga se (a možda i obojicu) eliminiira iz medija i da mu (im) se ubije pravo na slobodu govora. Ne želimo niti možemo biti advokati vrsnom advokatu Senadu Pećaninu ali smo našli za shodno da se izjasnimo i o onome što je on rekao jer znamo šta znači njegovo ubiti... " Stanica na kraju smatra da se svrha osiguranja javnog interesa, a skladu sa Zakonom o komunikacijama i propisima za čije je sprovođenje nadležna Agencija postiže prihvatanjem argumenata iznesenih u odgovoru.

Poštujući neupitno pravo na slobodu u kreiranju i uređivanju sadržaja na način koji doprinosi javnoj raspravi, Agencija smatra da je od značaja i odgovornost medija prema javnosti naročito zbog uticaja koji mediji imaju na javnost. Iako u odgovoru FACE TV povezuje dopise Agencije sa pritiscima i napadima koje trpi novinar i sama FACE TV smatrajući da za cilj imaju gušenje ovog medija, Agencija ističe da je poziv stanici na izjašnjenje zbog upotrebe termina „jebite se“ i „treba ga ubiti...Hadžifejzovića“, isključivo rezultat potrebe da se ukaže na obavezu poštivanja osnovnih principa i programskih standarda koji su određeni Kodeksom. Agencija prihvata argumente stanice da se sadržaj emisija od 4. i 5.11.2022. godine, ne mogu posmatrati odvojeno od emisije od 29.10.2022. godine, što je i sama konstatovala, međutim Agencija smatra da se svrha poruke koju stanica ističe u odgovoru „non pasaran, neće vam proći to što radite, neće te me ugušiti“, ispoljila već u sadržaju emitovanih emisija te se mogla postići i bez upotrebe navedenih termina, naročito imajući u vidu činjenicu da se radi o informativnoj emisiji emitovanoj u programu televizijske stanice kao mediju koji ima uticaj na veliki dio šire javnosti, te koji kao takav ima bitnu ulogu i odgovornost u pogledu njegovanja kulture i etike javne riječi.

Slijedom navedenog, Agencija je došla do preliminarnog zaključka da je istim pričinjeno potencijalno kršenje člana 3. stav (4) i (5) *Osnovni principi* Kodeksa, zbog čega je dana 16.12.2022 godine, izdala i uputila FACE TV zaključak o pokretanju postupka pozivajući je da se izjasni na navode o potencijalnom kršenju navedenih odredbi člana 3. Kodeksa koje glase:

Član 3. Osnovni principi

- (4) *Pružalac medijske usluge slobodan je u kreiranju i uređivanju svojih sadržaja, uz poštivanje profesionalnih i općeprihvaćenih vrijednosnih i etičkih standarda.*
- (5) *Pružalac medijske usluge će osigurati da se općeprihvaćeni standardi pristojnosti primjenjuju u audiovizuelnim i radijskim programima.*

U odgovoru koji je Agencija primila dana 26.12.2022. godine, FACE TV ostaje u cjelosti kod navoda iz dopisa od 12.12.2022.godine, te dalje navodi:

"Smatramo, pak, za shodno da posebno napomenemo da se naše citiranje sintagmi jebite se i treba ga ubitiHadžifejzovića kako u Prvom izjašnjenju, ovom izjašnjenju i našem izvještavanju o ovom postupku, jedino može shvatiti kao nakana da javnost bude tačno i adekvatno informisana o sadržaju postupka, a nikako kao ponavljanje tih spornih sintagmi. Posebno bismo zamolili da Vaša Agencija uzme u obzir da u Centralnom dnevniku emitovanom na dan 16.12.2022.g. odnosno istog dana kada smo putem elektronske pošte zaprimili Zaključak, Senad Hadžifejzović u kratkom komentaru o pokretanju postupka nije uopšte izrekao te riječi. Nakon tog komentara, emitovali smo i dijelove Zaključka i Prvog izjašnjenja isključivo s ciljem da se javnost objektivno upozna i sa stavom Vaše Agencije i našim argumentima. U pogledu navoda iz Zaključka, mišljenja smo da je od krucijalne važnosti za donošenje odluke u predmetnoj stvari uzeti u obzir hronologiju događanja i to počev od subote 29.10.2022.g. Kao što se u Zaključku konstatuje, nemoguće je Centralni dnevnik emitovan na taj dan odvojiti od onoga što je predmet tog Zaključka i ovog postupka. Nema vjerovatno posebne

potrebe da ponavljamo šta je na taj dan u Centralnom dnevniku rekao Senad Hadžifejzović. Međutim, smatramo značajnim da samo ukažemo na ono što se događalo nakon emitovanja tog Centralnog dnevnika, a što je i izvještavano i u medijima. Radi se o komentarima koji su se odnosili na pogrešna tumačenja riječi koje je Senad Hadžifejzović rekao. Imajući u vidu navode iz Zaključka i Vašeg dopisa broj 05-29-7-2119-10/22 od 16.12.2022.g. kojim nas obavještavate da nema osnova za pokretanje glavnog postupka protiv naše televizije, a u vezi sa programom emitovanim 29.10.2022.g. nije potrebno posebno naglašavati da su svi ti komentari bili netačni, odnosno da su svi koji su dali te komentare bili potpuno u krivu. Za predmet ovog izjašnjenja je od odlučujućeg značaja da je nakon 29.10.2022.g. prva prilika da u Centralnom dnevniku naša televizija i Senad Hadžifejzović odgovore na takve komentare bila 04.11.2022.g. Kao što smo naveli u Prvom izjašnjenju, sve što je Senad Hadžifejzović rekao se mora sagledati u tom kontekstu, odnosno u atmosferi u kojoj smo se, sasvim opravdano, osjećali kao da nam je već presuđeno. U takvim okolnostima, sintagma jebite se, može samo biti protumačena kao jaki i provokativni izražaj stava Senada Hadžifejzovića i naše televizije kao odgovor na situaciju o kojoj je naše postojanje bilo ozbiljno ugroženo. Novinaru nije zabranjeno da određenim situacijama u javnom prostoru koristi termine koji su jačeg intenziteta i smatramo da upotreba navedenih riječi ne prelazi granicu neproporcionalnosti u odnosu na našu poziciju u tom trenutku. Činjenica je da niko od gledalaca, stručne ili opšte javnosti nije našao da su riječi Senada Hadžifejzovića bile nepristojne. Svi oni su sasvim ispravno shvatili šta je on htio da kaže a još više da razumiju zašto je to rekao. Nema nikakve a kamoli aklamatorne osude upotrebe riječi jebite se. Naprotiv, javnost je ogromnom većinom osudila komentare koji su, kako smo već naveli, svakako na kraju ispali kao netačni. Nije moguće zanemariti takve reakcije.

Dana 05.11.2022.g. emitovan je još jedan Centralni dnevnik sa, između ostaloga, rubrikom Specijal. To je bila druga prilika da se, kako se to i u Zaključku konstatuje, prenesu mišljenja različitih sagovornika. Ne bi trebalo biti dileme da je to bio još jedan pokušaj naše televizije da se javnosti pruži prilika da čuje raspravu o tome šta se sve događalo nakon 29.10.2022.g. U Specijalu, kojeg je vodio Senad Pećanin, gosti su bili advokat Senad Bilić, te bardovi novinarstva Mehmed Halilović i Boro Kontić. Niko ne bi trebao dovoditi u pitanje njihov profesionalni kredibilitet i integritet. Format te rubrike i činjenica da u tom razgovoru nije učestvovao Senad Hadžifejzović nisu slučajnost. Naprotiv, javnosti smo željeli pružiti mogućnost da čuju i mišljenja drugih, kao što smo pružili takvu mogućnost i bivšem direktoru Vaše Agencije. Sve što je rečeno u Specijalu se također mora posmatrati u svjetlu okolnosti u kojima smo se nalazili u vrijeme emitovanja dva pomenuta Centralna dnevnika. I sada smatramo da je naš odgovor bio odgovarajući, te da izgovorene riječi ni na koji način ne predstavljaju kršenje profesionalnih i općeprihvaćenih vrijednosti i etičkih standarda u pogledu kreiranja i uređivanja programa i pristojnosti. Ni mi ni Senad Hadžifejzović nismo jednostavno mali izbora nego reagovati i boriti se za opstanak. Posebno želimo naglasiti da na dane 04. i 05.12.2022.g. nismo znali ishod postupka koji je vođen zbog programa emitovanog 29.10.2022.g. te da smo tek dana 16.12.2022.g. saznali da se taj postupak obustavlja. Upravo iz tog razloga i potenciramo hronologiju događanja kao jedan od ključnih razloga zbog kojeg, i uz druge argumente koje smo iznijeli, smatramo da nismo prekršili Osnovne principe kodeksa koje se navode u Zaključku."

Interna komisija Agencije sastala se 30.01.2023. godine i raspravljala o ovom slučaju, o čemu je sačinjen zapisnik.

FACE TV u odgovoru potencira hronologiju događaja smatrajući je ključnom u kontekstu upotrebe spornih termina u programu Centralni dnevnik sa Senadom Hadžifejzovićem emitovanih dana 4. i 5. 11.2022. (u zadnjem pasosu odgovora stanice očigledno je došlo do štamparske greške te je navedeno 04. i 05.12.2022.). S tim u vezi Agencija ponovo ističe da je prihvatila argumente stanice koji idu u prilog tome da se sadržaj programa Centralni dnevnik sa Senadom Hadžifejzovićem od 4.11. i 5.11.2022. posmatraju hronološki odnosno kao reakcija na program od 29.10.2022. godine. S tim u vezi Agencija je i sama konstatovala da: U emisiji „Centralni dnevnik sa Senadom Hadžifejzovićem“ od 4.11.2022. jedna od centralnih tema je bila postupak koji je Agencija pokrenula protiv FACE TV, a u vezi sa izdanjem pomenute emisije koja je emitovana 29.10.2022.Nastavno na navedenu temu, FACE TV je narednog dana u emisiji „Centralni dnevnik sa Senadom Hadžifejzovićem“ od 5.11.2022. u okviru rubrike „Specijal“ prenijela mišljenja različitih sagovornika na temu postupka koji je Agencija

*pokrenula protiv FACE TV, što dakle nije sporno, te je isti i posmatran u tom kontekstu. Međutim, upotreba opscenog jezika poput psovke „jebite se“ zahtijeva jasno i jako kontekstualno opravdanje koje, pored uredničkog sadržaja, obuhvataju i niz drugih faktora kao što je vrsta i priroda audiovizuelne medijske usluge, vrsta programa, te sa tim i povezana očekivanja publike u pogledu sadržaja koji se emituje. U konkretnom slučaju, činjenica je da se radi o televizijskom emitovanju koje kao vrsta medija podliježe najvećem stepenu regulacije zbog svog uticaja na javnost. Nadalje, sporna psovka izrečena je u informativnom programu za kojeg važe najviši profesionalni i etički standardi u uređivanju programa, i za kojeg publika ima najveća očekivanja u pogledu primjene tih profesionalnih standarda, odnosno u kojem se najmanje očekuje korištenje pogrđnog, uvredljivog i opscenog jezika. Okolnosti koje su prethodile i izazvale ovakav način izražavanja voditelja, ne mogu se prihvatiti kao opravdanje za izrečenu psovku, jer je ista svrha mogla biti, i jeste postignuta sadržajem emisije i načinom obrade ove teme i bez upotrebe navedene fraze, što se može zaključiti i iz sadržaja reakcije novinara: *Naša zemlja ima RAK-vas. Metastaza. Imamo karcinom, strano tijelo. Hemo-kemoterapija protiv RAK-a je Istina. Istina je da sam rekao SMLJENI, SMIRI, UMIRI. To čuje, to je jasno svakom ko čak ima i RAK. Nisam rekao UBIJE....Draško, Dodik, Bakir Čović. Inkvizicija ! No pasaran! Nećete proći! Ni u ratu nisam rekao UBITI, a ni u miru....*“ kojom je jasno dato objašnjenje i stav novinara u vezi sa postupkom Agencije prema FACE TV i bez upotrebe spornog izraza. Također Agencija ne osporava potrebu stanice da u rubrici *Specijal*, kako navodi, javnosti još jednom pruži priliku da čuje raspravu o tome šta se sve događalo nakon 29.10.2022. godine, što je i postignuto iznošenjem mišljenja sagovornika u rubrici *Specijal* koji su, između ostalog, analizirali postupanje generalnog direktora Agencije u postupku protiv FACE TV, te pravila i procedure po kojima postupa Agencija. U vezi sa navodima stanice da novinaru nije zabranjeno da u određenim situacijama u javnom prostoru koristi termine koji su jačeg intenziteta smatrajući da ne prelazi granicu neproporcionalnosti s obzirom na njihovu poziciju u tom trenutku, Agencija smatra da sadržaj sintagme: *Poštovani gledaoci da zaključimo, treba ga ubiti... Hadžifejzovića* ne samo da nije proporcionalan u odnosu na poziciju stanice u tom trenutku već otvara prostor za moguće dodatne negativne reakcije. Upotreba ovakvih izraza od strane voditelja nije zabranjena kako stanica navodi, ali je suprotna profesionalnim, opšteprihvaćenim vrijednosnim i etičkim standardima te standardima pristojnosti u emitovanju. Stanica bi trebala biti svjesna mogućnosti pogrešne interpretacije ove rečenice od strane publike, imajući upravo u vidu različite reakcije i kometare u vezi sa izgovorenim terminom u programu od 29.10.2022. godine. Stanica u svakom trenutku mora biti svjesna konteksta u kojem djeluje i podložnosti gledalaca da prime i interpretiraju određene poruke.*

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, Agencija konstatuje da je predmetnim sadržajem FACE TV prekršila osnovne principe iz člana 3. stava (4) i (5). Kodeksa.

Iako nije direktno vezano za predmetni slučaj, ali jeste od značaja za odnos stanice prema poštivanju profesionalnih etičkih standarda i standarda pristojnosti prilikom emitovanja programa, činjenica da je Agencija u nekoliko navrata i ranije FACE TV skrenula pažnju na potrebu jačeg stepena odgovornosti u poštivanju profesionalnih etičkih standarda također u programu Centralni dnevnik sa Senadom Hadžifejzovićem (Centralni dnevnik od 28.05. i 19.06.2021. godine). Navedeno govori da stanica nije prihvatila sugestije Agencije što je na kraju rezultiralo upotrebom termina koji su suprotni osnovnim principima programskih standarda koji su određeni Kodeksom, te obavezi osiguranja općeprihvaćenih standarda pristojnosti u programskim sadržajima.

Interna komisija Agencije se, prilikom rasprave o prijedlogu kazne, vodila primjenom pravila propisanih Pregledom povreda i odgovarajućih kazni koje izriče Regulatorna agencija za komunikacije (u daljem tekstu: Pregled povreda) kojim se propisuje:

- (član 5. Pregleda povreda) *da je svrha kažnjavanja, između ostalog, obezbjeđenje poštivanja Zakona i propisa RAK-a, zaštita javnog interesa kao i uticaj na počinioaca, kao i na ostale, da ubuduće ne čine kršenja.*
- (član 9. Pregleda povreda) *da se novčana kazna izriče u određenom iznosu, koji mora biti u granicama propisanim Zakonom i ovim Pregledom.*

- (član 13. stav (1) Pregleda povreda) da će se kršitelju odrediti kazna u granicama koje supropisane ovim Pregledom za to kršenje, imajući u vidu svrhu kažnjavanja i uzimajući u obzir sve okolnosti koje utiču da kazna bude manja ili veća (olakšavajuće i otežavajuće okolnosti). A naročito: odgovornost kršitelja, pobude iz kojih je kršenje učinjeno, težinu povrede, okolnosti pod kojima je kršenje učinjeno, ponašanje kršitelja nakon izvršenog kršenja, kao i druge okolnosti koje su od značaja za određivanje kazne. U stavu (2) istog člana se propisuje da će kod određivanja kazne za ponovljeno kršenje posebno će se uzeti u obzir da li je ranije djelo iste vrste kao i novo djelo, da li su oba djela učinjena iz istih pobuda i koliko je vremena proteklo od ranije izvršenog kršenja.
- (član 18.. Pregleda povreda) da će za kršenje odredbi koje se odnose na osnovne principe izreći novčana kazna u rasponu od 1.000,00KM do 75.000,00KM.

Kršenje odredbe 3. Osnovni principi Kodeksa predstavlja ozbiljnu povredu Kodeksa, o čemu govori i činjenica da je za ovu povredu Pregledom predviđena značajna novčana kazna. Uvidom u relevantne spise Agencije konstatovano je da je dana 27.12.2022. godine, Agencija izdala rješenje kojim je FACE TV izrečena mjera pismenog upozorenja zbog utvrđenog kršenja člana 3 stav (1) i (4) Osnovni principi Kodeksa. Premda se radi o različitoj prirodi povrede relevantne odredbe Kodeksa činjenica da je kratkom vremenskom periodu FACE TV ponovila kršenje stava (4) člana 3. Kodeksa, što govori o nedostatku profesionalne odgovornosti prilikom pružanja programa u skladu sa opštim principima koje se odnose na poštivanje profesionalnih i općeprihvaćenih vrijednosnih i etičkih standarda. Imajući u vidu svrhu odredbe koja je usmjerena na poštivanje profesionalnih novinarskih standarda, a sve u cilju zaštite publike, te okolnost da je FACE TV propustila da ispoštuje obavezujuće profesionalne, općeprihvaćene vrijednosne, etičke i standarde pristojnosti, ocijenjeno je da je za kršenje navedene odredbe neophodno izreći novčanu kaznu.

Prilikom odmjerenja visine kazne uzeta je u obzir svrha kažnjavanja u smislu zaštite javnog interesa, kao i otežavajuće i olakšavajuće okolnosti te ponašanje kršitelja nakon izvršenog kršenja. Naime, imajući u vidu da je nespornim utvrđeno:

- da se kršenje odnosi na odredbu koja uspostavlja principe odgovornog postupanja pri pružanju audiovizuelne medijske usluge na način da kroz slobodu u kreiranju i uređivanju sadržaja osigura poštivanje općeprihvaćenih vrijednosnih, etičkih i standarda pristojnosti,
- da se okolnosti koje su prethodile i izazvale upotrebu spornih termina, koje stanica opravdava kontekstom, ne mogu prihvatiti kao opravdanje za upotrebu spornih izraza,
- da se svrha poruke „non pasaran, neće vam proći to što radite, neće te me ugušiti“, koju je stanica htjela uputiti postigla već u samom sadržaju, te su javnosti mogle biti prenesene relevantne informacije i bez upotrebe spornih termina.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, ocijenjeno je da je u konkretnom slučaju neophodno izreći novčanu kaznu kao u tački 2. dispozitiva ovog rješenja, što je u okviru raspona kako je određeno članom 18. Pregleda povreda.

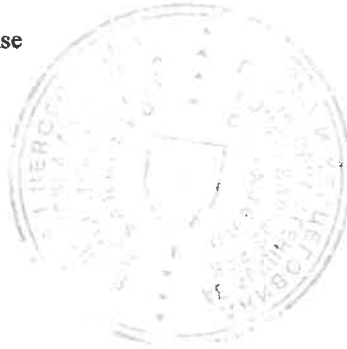
Prema članu 277. stav (1) i članu 278. stav (1) Zakona o obligacionim odnosima, dužnik koji zakasni sa ispunjenjem novčane obaveze, pored glavnice, duguje i zateznu kamatu, nezavisno od toga da li je povjerilac pretrpio bilo kakvu štetu zbog dužnikovog kašnjenja.

Interna komisija Agencije dostavila je zapisnik generalnom direktoru, koji je isti prihvatio. Uzimajući u obzir sve naprijed navedeno riješeno je kao u dispozitivu.

Uputstvo o pravnom lijeku: Žalba protiv ovog rješenja može se izjaviti Vijeću Agencije u roku od 15 dana od dana prijama Rješenja. U smislu člana 47. stava 2. Zakona o komunikacijama, žalba ne odlaže izvršenje Rješenja. Na žalbu se plaća taksa od 10,00 KM po Tar. broju 2. Tarife administrativnih taksi

("Službeni glasnik BiH", br. 16/02, 19/02, 43/04, 8/06, 76/06, 76/07, 3/08, 42/08, 3/10, 98/12, 15/14, 78/14, 32/17, 53/17 i 62/17).

Prilog: Obrazac za uplatu administrativne takse

Generalni direktor

Draško Milinović

Draško Milinović

Dostaviti :

1. FACE TV
2. Sektor općih i pravnih poslova
3. u spis